

Z BADAŃ NAD NOSICIELSTWEM BETAHEMOLITYCZNYCH
PAŁECZEK OKRĘŻNICY U PROSIĄT

JERZY LIPANOWICZ, MIECZYŚLAW PROKOPECZKO

Katedra Epizootiologii WSR — Wrocław

Kierownik: prof. dr T. Sobiech

Zakład Higieny Weterynaryjnej w Opolu

Kierownik: dr A. Kamińska

Stwierdzenie obecności chorobotwórczych serotypów pałeczki okrężnicy w przewodzie pokarmowym zdrowych klinicznie świń jest różnie oceniane przez — zresztą niewielu — badaczy, których ten problem interesował. Jak wiadomo, za najbardziej zjadliwe odmiany *E. coli* uważa się powszechnie szczepy hemolityczne, jakkolwiek drobnoustroje nie wykazujące tej cechy mogą być także w określonych przypadkach chorobotwórczymi.

W związku z powyższym prowadzono w chlewni doświadczalnej „P” położonej w woj. opolskim okresowe badania nad nosicielstwem betahe-molitycznych pałeczek okrężnicy. Podstawowy materiał doświadczalny stanowiło 75 znakowanych prosiąt pochodzących z 9 miotów a ponadto 9 macior. Próby kału pobierano od prosiąt pałeczkami szklanymi, wprost z odbytu wkładając je następnie do podłoża Eijkmana z taurocholanem sodu. Doświadczenia rozpoczynano w 24—48 godz. po urodzeniu zwierzęcia a następnie prosięta badano w odstępach tygodniowych.

W ten sposób przeprowadzono badania u 35 prosiąt przez okres 12 tyg., u 18 prosiąt przez 11 tyg., u 11 przez 10 tyg. i u pozostałych 11 prosiąt przez 9 tygodni. W toku doświadczenia padły 4 prosięta z różnych miotów.

W pracowni po 24 godz. inkubacji dokonywano przesiewów na agar z krwią, Endo względnie Levine'a. Następnie wyizolowane betahe-molityczne szczepy identyfikowano biochemicznie posługując się 14 testami zalecanymi przez Podkomitet Enterobacteriaceae Międzynarodowego Komitetu Mianownictwa Bakteryjnego.

W ubocznie prowadzonych badaniach serologicznych posługiwano się następującym zestawem surowic.

OK85ab, OK85ab, OK87, OK82, OK81, KG1253, 0141, 0139, 0138, 08, OG1253
88 88 K88,Kx

Zjawisko nosicielstwa i siewstwa omawianego drobnoustroju przedstawiono w tab. 1 podając ilość prosiąt w poszczególnych tygodniach życia u których stwierdzono betahemolityczne pałeczki okrężnicy (znak X oznacza brak badań). Początek fenomenu zauważono w 3 tyg. życia u pojedynczych prosiąt. Największe jego nasilenie przypadało między 6 a 10 tyg. jakkolwiek nie obserwowano znamion całkowitej regularności zjawiska.

Tabela 1

Ilość prosiąt w mocie	Tygodnie											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	—	—	1	3	4	5	6	7	6	6	8	5
8	—	—	1	1	2	6	4	4	5	4	7	4
9	—	—	—	4	6	8	5	6	9	5	6	4
10	—	—	—	4	5	7	8	5	9	10	8	7
11	—	—	—	—	5	6	3	5	11	4	×	×
9	—	—	—	2	—	5	3	4	4	8	3	×
9	—	—	3	—	2	3	7	—	8	6	6	×
6	—	—	—	2	—	2	2	3	6	×	×	×
5	—	—	—	1	1	3	2	1	5	×	×	×
Razem: 75	—	—	5	17	25	45	40	35	63	43	38	20

Wyosobnione u prosiąt drobnoustroje należały w zasadzie do serotypu 0138 : K81. W pewnym okresie badań (wiosną 1967 r.) pojawiły się u 19 prosiąt z 2 miotów objawy biegunki. Znamiona choroby wystąpiły tuż po odłączeniu. Przeprowadzone badania bakteriologiczne kału wykazały obfity wzrost betahemolitycznych pałeczek okrężnicy z bardzo silnie wyrażoną strefą hemolizy. Szczepy te należały do serotypu 0141 : K85ab. W przebiegu schorzenia miejscowa służba wet. zastosowała leczniczo „Mepatar”. Padnięć nie zanotowano. Przeprowadzone w 5 dni po zastosowaniu leku badania bakteriologiczne kału wykazały obecność betahemolitycznych pałeczek okrężnicy już tylko u 7 zwierząt. Omawianych szczepów serologicznie dotąd nie określono.

Badania nad nosicielstwem betahemolitycznych pałeczek okrężnicy u 9 macior przeprowadzono czterokrotnie w odstępach 2-tygodniowych. U trzech macior stwierdzono serotyp 0138 : K81. U pozostałych zwierząt obecności drobnoustroju nie stwierdzono, względnie wyosobnionych szczepów nie sklasyfikowano dotychczas serologicznie.